

Miljøministeriet

Folketingets Indenrigs- og Boligudvalget
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2021-4403
Den 14. januar 2022

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 106 (BOU alm. del) stillet 20. december 2021 efter ønske fra Søren Egge Rasmussen (EL)

Spørgsmål nr. 106

”Vil ministeren oversende en gennemgang af hvilken lovgivning der regulerer klimatilpasning eller skal inddrages ved tiltag på klimatilpasningsområdet og hvilke aspekter lovgivningen vedrører?”

Svar

Lovgivningen, der regulerer klimatilpasning, omfatter såvel forskellige ressortområder og myndigheder. Lovgivningen er sektoropdelt således, at klimatilpasning håndteres indenfor eksempelvis kystsikring, vandløb og skybrud. Dertil er en række EU-direktiver og tilhørende implementering i dansk lovgivning centrale for reguleringen af klimatilpasningsområdet. Nedenfor redegøres der for de mest centrale lovgivninger i forhold til håndtering af klimatilpasning relateret til vand.

Klimatilpasning indgår i artikel 5 i *Den europæiske klimalov (forordning¹)*, som trådte i kraft den 30. juni 2021. Artikel 5 beskriver, at medlemsstaterne skal sikre fortsatte fremskridt på tilpasningsområdet og mindske sårbarheden over for klimaændringer i overensstemmelse med artikel 7 i *Parisaf-talen*. Dertil skal medlemsstaterne bl.a. vedtage og gennemføre nationale tilpasningsstrategier og -planer.

Følgende regulering hører under Miljøministeriet:

EU's Oversvømmelsesdirektiv er udmøntet i den såkaldte *oversvømmelseslov²*. Formålet med oversvømmelsesloven er at fastlægge retningslinjer for vurdering og styring af oversvømmelsesrisikoen og derved mindske de negative konsekvenser for menneskers sundhed, miljø, kulturarv og økonomiske aktivitet. Direktivet regulerer eksplicit, at der skal tages højde for klimaændringernes sandsynlige indvirkning på forekomsten af oversvømmelser i kortlægning af oversvømmelsesrisikoen og i udarbejdelsen samt i revision af kommunernes risikostyringsplaner.

Kystbeskyttelsesloven regulerer risikoen for oversvømmelsen fra havet, og indeholder bestemmelser om, hvordan der kan opnås tilladelse til beskyttelse. Kystbeskyttelsesloven overordnede formål er at

¹ EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) 2021/1119 af 30. juni 2021 om fastlæggelse af rammerne for at opnå klimaneutralitet og om ændring af forordning (EF) nr. 401/2009 og (EU) 2018/1999 («den europæiske klimalov»)

² Lov om vurdering og styring af oversvømmelsesrisikoen fra vandløb og søer samt i bekendtgørelse om vurdering og risikostyring for oversvømmelser fra havet, fjorde eller andre dele af søterritoriet

understøtte kommuner og grundejere i etablering af omkostningseffektiv og helhedsorienteret beskyttelse mod oversvømmelse og erosion. Heri indgår nytteprincippet om, at det er den, der opnår beskyttelse eller anden fordel, der i udgangspunktet skal betale herfor. I kommunale fællesprojekter, som typisk er kystbeskyttelsesprojekter, der omfatter længere kyststrækninger og flere grundejere, træffer kommunen afgørelse om bidragsfordelingen.

EU's vandrammedirektiv fastlægger rammerne for beskyttelse af overfladevand og grundvand. Vandrammedirektivet er udmøntet i *lov om vandplanlægning* med tilhørende bekendtgørelser. Et af direktivets formål er at forebygge forringelser af og forbedre overfladevandets og grundvandets tilstand, så det opnås god tilstand. Medlemsstaterne skal fastsætte konkrete miljømål for de vandområder, der er omfattet af vandplanlægningen, og de skal fastlægge indsatsprogrammer med henblik på at opnå disse miljømål. Vandrammedirektivets formål og mål bidrager bl.a. også til at afbøde virkningerne af oversvømmelse. Særligt vil indsats som vandløbsrestaurering og etablering af vådområder kunne medvirke hertil, hvorfor der skal sikres koordination med oversvømmelsesplanlægningen efter oversvømmelsesdirektivet.

Vandløb er primært reguleret i *lov om vandløb* med tilhørende bekendtgørelser. Vandløbsloven har til formål at sikre, at vandløb kan benyttes til afledning af vand under hensyntagen til de natur- og miljømæssige krav til vandløbskvaliteten i henhold til anden lovgivning. For offentlige vandløb udarbejder vandløbsmyndigheden vandløbsregulativer. Regulativer for offentlige vandløb udarbejdes efter reglerne i *Bekendtgørelse om regulativer for offentlige vandløb* og beskriver bl.a. vandløbets dimensioner og vedligeholdelse og er derfor afgørende for afstrømningen. Der kan desuden efter loven gennemføres vandløbsrestaurering eller regulering af vandløbene. Begge dele kræver godkendelse efter vandløbsloven.

Fuglebeskyttelses- og habitatdirektivet udgør tilsammen EU's naturbeskyttelsesdirektiver og har indflydelse på klimatilpasning, idet de skal overholdes ved administration af national lovgivning. Direktiverne er blandt andet implementeret i *habitatbekendtgørelsen*, og der er udarbejdet en vejledning hertil. Tilsvarende har *lov om naturbeskyttelse* indflydelse på og regulerer klimatilpasning ift. fredning og beskyttelse, samt bygge- og beskyttelseslinjer. Eksempelvis, hvis en kommune planlægger at gennemføre et klimatilpasningsprojekt i et Natura 2000-område eller på en måde, som vil påvirke et Natura 2000 område, så skal der foretages en habitatvurdering i forbindelse med tilladelse efter relevant lovgivning.

Byspildevandsdirektivet er implementeret i *spildevandsbekendtgørelsen*, og alle renseanlæg ejet af spildevandsselskaber, der modtager spildevand, der svarer til, hvad mindst 2.000 mennesker producerer, skal overholde direktivet. Direktivet regulerer ikke klimatilpasningstiltag, men relationen mellem spildevandssystemernes kapacitet og bl.a. øget forekomst af ekstremregn og overløbshændelser bliver sammentænkt.

Spildevandsbekendtgørelsen har ophæng i *Miljøbeskyttelsesloven*, som fastsætter rammerne for kommunernes spildevandshåndtering. Ifølge miljøbeskyttelsesloven skal kommunerne udarbejde spildevandsplaner. Kommunernes spildevandsplaner udgør det planmæssige grundlag for håndtering af spildevand i kommunen, herunder af tag- og overfladevand, som i spildevandsbekendtgørelsens forstand er regnvand. Spildevandsselskabers forpligtelser i forhold til regnvandshåndtering er fastlagt i spildevandsplaner. En spildevandsplan vedtages af kommunalbestyrelsen efter offentlig høring. Spildevandsselskaberne kan derefter være forpligtede til at leve op til et kommunalt fastsat mål for klimatilpasning i spildevandsplanen. Et mål vil typisk være angivet som et serviceniveau, der angiver, hvor ofte vand fra henholdsvis regnvandskloakker og kloakker med en blanding af regn- og spildevand i gennemsnit må forekomme på terræn i mængder, der forvolder skade. Dette fremgår af

Service niveaubekendtgørelsen, som fastlægger rammerne for serviceniveauer, som er bindende for spildevandsselskaberne, hvis de er fastsat i overensstemmelse med den samfundsøkonomiske metode i bekendtgørelsen. Det skal fremgå af spildevandsplanen, hvis spildevandsselskabet ikke skal modtage tag- og overfladevand fra grundejerne. Uden for de regnvands- og fælleskloakerede områder er det den enkelte grundejers ansvar at håndtere spildevand, herunder regnvand.

Følgende regulering hører under Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, som oplyser:

Vandsektorloven og lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber regulerer spildevandsselskabernes muligheder for finansiering af klimatilpasningsprojekter til at håndtere regnvand. Den 1. januar 2021 trådte nye regler i kraft, som primært indgår i den såkaldte *omkostningsbekendtgørelse*³. Bekendtgørelsen rummer regler vedr. spildevandsselskabers muligheder for finansiering af klimatilpasningsprojekter, herunder bl.a. om muligheden for at selskabet kan finansiere hele projektet, krav om selskabsøkonomisk omkostningseffektivitet samt krav vedr. aftaler mellem selskaber og andre parter i øvrigt.

Følgende regulering hører under Indenrigs- og Boligministeriet, som oplyser:

Planlovens regler sætter de overordnede rammer for kommunernes planlægning for forebyggelse af oversvømmelse og erosion via kommune- og lokalplanlægning. Planloven har til formål, at sikre en sammenhængende planlægning, der forener de samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen og medvirker til at værne om landets natur og miljø. Planloven fastsætter bl.a., at kommunerne skal forebygge skader som følge af oversvømmelse og erosion i den fysiske planlægning. Det indebærer, at der i kommuneplanen skal udpeges områder, der kan blive udsat for oversvømmelse eller erosion. Der skal ligeledes i kommuneplanen og lokalplanen tages stilling til afværgeforanstaltninger til sikring mod skader ved planlægning af byudvikling, særlige tekniske anlæg, ændret arealanvendelse m.v. i de udpegede områder.

Ovenstående regulering indgår i arbejdet med en national klimatilpasningsplan. Der vil blive indkaldt til forhandlinger af klimatilpasningsplanen i 2022.

Lea Wermelin

/

Kristian Baden Dambo-Korch

³ Bekendtgørelse om spildevandsforsyningsselskabers omkostninger til klimatilpasning i forhold til tag- og overfladevand og omkostninger til projekter uden for selskabernes egne spildevandsanlæg og med andre parter i øvrigt